

Astma Fonds beleid Fellowships

Juni 2011

I Onderzoek en Astma Fonds

Het Astma Fonds ondersteunt en stimuleert onderzoek¹. Wetenschappelijk onderzoek is nodig om een vroegtijdige opsporing en goede behandeling van chronische longziekten, zoals astma, COPD of zeldzame chronische longziekten, mogelijk te maken en om de zorg voor mensen met een chronische longziekte te verbeteren. Om dit te bereiken kent het Astma Fonds meerdere subsidievormen.

De onderzoeksaanvragen voor subsidie van het Astma Fonds moeten allen passen binnen de **onderzoeksagenda** die het Astma Fonds voor subsidiëring van onderzoek hanteert. Deze staat hieronder beschreven. (zie verder www.research.astmafonds.nl)

Astma/COPD

1. Ontstaan en mechanismen

- a. genetische ontstaansfactoren voor astma/COPD;
- b. het mechanisme van het toe- of afnemen van klachten bij astma/COPD;
- c. het verloop van Astma/COPD gedurende het leven en naar de onderliggende mechanismen, zoals:
  - o comorbiditeit/multimorbiditeit, vermoeidheid
- d. factoren (omgevings- en psychosociale -) en leefstijlen die van invloed zijn op het ontstaan van astma/COPD, zoals:
  - o milieu, luchtkwaliteit, angst, depressie, fysieke inspanning

2. Zorg en behandeling

- a. de vroegste stadia van astma/COPD en naar methoden om deze stadia vast te stellen;
- b. mogelijkheden voor verbetering van behandeling van astma/COPD op basis van individuele ziektekenmerken, zoals:
  - o therapietrouw, zelfmanagement

3. Preventie

- a. interventies die het ontstaan en verergeren van astma/COPD kunnen voorkomen, zoals:
  - o bewegen/ beweegtherapie, rookgedrag, interventies die het starten/ stoppen met roken beïnvloeden

Zeldzame chronische longziekten, waaronder pulmonale arteriële hypertensie, taaislijmziekte, sarcoïdose, of idiopathische longfibrose.

1. Ontstaan en mechanismen

- a. ontstaansfactoren
  - o genetisch
- b. het verloop van de longziekte gedurende het leven en de onderliggende mechanismen
  - o prognose
  - o vermoeidheid
  - o luchtwegontsteking bij CF
  - o biomarkers voor prognose en beloop
- c. factoren (omgevings- en psychosociale -) en leefstijlen die van invloed zijn op het ontstaan van de longziekte

2. Zorg en behandeling

- a. de vroegste stadia van longziekte en de methoden om deze stadia vast te stellen
- b. mogelijkheden voor verbetering van behandeling van de longziekte
  - o therapietrouw
  - o target finding voor therapeutische interventie
  - o luchtweginfecties CF
  - o bewegen/ beweegtherapie

3. Preventie

- a. voorkomen van ontstaan of verergering van de longziekte

II Inleiding en achtergrond

Nederland

Het beleid van overheid en universiteiten heeft in de afgelopen jaren in enkele opzichten, veelal onbedoeld, een negatieve invloed uitgeoefend op de motivatie en arbeidsvreugde van met name jonge wetenschappers. Onder andere het arbeidsperspectief zorgt voor een voortdurende onzekerheid.²

Van de studenten overweegt de helft (in de toekomst) te gaan promoveren. Diegenen die willen promoveren voelen zich allen (sterk) aangetrokken tot onderzoek doen, diegenen die niet willen promoveren voeren als motief daarvoor aan: te weinig (theoretische) interesse om zo diepgaand met iets bezig te zijn, het salaris, en het beroepsperspectief nadien. Voor de promovendi geldt een vergelijkbaar beeld: de helft overweegt na de promotie een carrière bij de universiteit. Zij willen ook allen een tijd naar het buitenland. De andere helft zit nog te twijfelen tussen een carrière aan de universiteit of bij het bedrijfsleven. Het merendeel daarvan zou de voorkeur geven aan een universitaire loopbaan, maar ziet ook de slechte perspectieven daarop. Deze cijfers steken schril af tegen de cijfers uit het rapport "Tussen wens en werkelijkheid: carrièreperspectieven van jonge onderzoekers" van het Promovendi Netwerk Nederland uit 2006, waaruit blijkt dat: "Nederland relatief gezien weinig gepromoveerden heeft. Op elke 1000 werkenden zijn er in Nederland slechts 0,34 gepromoveerd. Dit is bijna de helft lager dan het EU-15 gemiddelde van 0,56. En deze achterstand wordt alleen maar groter. Eind 2003 wees het Ministerie van OCW op een daling van het aandeel gepromoveerden in de Nederlandse bevolking van 5% per jaar terwijl dit aandeel in de ons omringende landen stijgt".⁵ Ook vaste aanstellingen voor jonge onderzoekers zijn er weinig in Nederland.^{2 3 4 5}

Specifiek onderzoek naar de loopbaan van jonge longonderzoekers laat tevens zien dat er weinig van deze onderzoekers in aanmerking komen voor beurzen zoals de Veni beurzen van ZonMw. Eén van de oorzaken hiervoor zou het gebrek aan buitenland ervaring kunnen zijn. Uit stukken van het NWO blijkt dat onderzoekservaring in het buitenland later in de wetenschaps carrière en bij NWO beoordelingsprocedures een pluspunt zou kunnen zijn.⁶

Europa

Op Europees niveau wordt geprobeerd om wetenschappelijke carrières aantrekkelijk te maken. Daarom is de Europese Commissie in 2003 begonnen met het uitzetten van fellowships, Marie Curie beurzen. Dit is in lijn met een van de doelstellingen van de Europese onderzoekruimte, namelijk wetenschappelijke topkwaliteit een centrale plaats geven in het beleid.⁷ Ook de European Respiratory Society (ERS) kent verschillende fellowships.

Astma Fonds

Het Astma Fonds wil bijdragen aan het behoud van getalenteerde jonge onderzoekers voor het wetenschappelijke longonderzoek en wil deze onderzoekers de gelegenheid bieden om buitenlandervaring op te doen. Door middel van fellowships probeert het Astma Fonds deze onderzoekers te ondersteunen bij een specialisatie, bij het uitbreiden van het wetenschappelijke netwerk en bij het creëren van een eigen onderzoeksniche.⁸ De fellowships van het Astma Fonds richten zich op jonge getalenteerde onderzoekers die aan het begin staan van hun wetenschappelijke carrière en van wie op grond van hun

wetenschappelijke kwaliteiten kan worden verwacht dat ze een belangrijke plaats kunnen gaan innemen in de Nederlandse wetenschap.

Het Astma Fonds biedt twee soorten fellowships aan; een kortdurende fellowship en een langdurende fellowship. Wegens beperkte middelen richten deze fellowships zich met name op de top binnen het onderzoeksveld en hanteert het Astma Fonds strenge eisen voor de aanvraag, voor de toekenning en voor (eind)prestatie. Publicatie van resultaten uit de fellowships in de officiële journals is vereist en toepassing van de opgedane kennis en onderzoekstechnieken wordt expliciet nagestreefd.

III Doel en verwachtingen

Het Astma Fonds wil met de fellowships jonge getalenteerde onderzoekers ondersteunen bij het kwalitatief beter uitvoeren van het eigen (huidige) onderzoek. Hieronder worden het doel en de verwachtingen van het Astma Fonds van de fellowships nogmaals puntsgewijs uiteengezet:

- de continuïteit van het longonderzoek ook voor de toekomst te waarborgen door (potentiële) longonderzoekers warm te maken voor en te binden aan het longonderzoek. Het Astma Fonds mikt hierbij vooral op onderzoekers die een voortrekkersrol kunnen vervullen binnen het longonderzoek;
- onderzoek op het gebied van astma, COPD of een zeldzame chronische longziekte in Nederland te stimuleren en zo een krachtige impuls te geven aan wetenschappelijke kadervorming binnen het Nederlandse longonderzoek.
- jonge onderzoekers te ondersteunen in hun wetenschappelijke carrière door ze in staat te stellen zich verder te bekwamen in het buitenland; het opbouwen van een internationaal netwerk, het verkrijgen van meer kennis en onderzoekservaring, het profiteren van de expertise van de gastinstelling, en het creëren van een eigen onderzoeksniche;
- jong wetenschappelijk talent voor Nederlandse onderzoeksinstituten te behouden en het leveren van een bijdrage aan een evenwichtige leeftijdsopbouw van de wetenschappelijke staf;
- internationale contacten tussen onderzoekers te stimuleren;
- een bijdrage te leveren aan de (ver)spreiding en implementatie van nieuwe technieken in longonderzoek in Nederland;
- de zichtbaarheid van het Astma Fonds te vergroten door het uitbreiden van het onderzoeksnetwerk zowel nationaal als internationaal;

IV Subsidie vormen

Hieronder staan de 2 fellowships van het Astma Fonds beschreven.

IV. A. Kortdurende fellowship

Een kortdurende fellowship kan worden aangevraagd voor een periode van minimaal 1 tot maximaal 3 maanden en moet betrekking hebben op onderzoek naar astma, COPD of een zeldzame chronische longziekten (voor nu beperkt tot pulmonale arteriële hypertensie, taaislijmziekte, sarcoïdose, of idiopathische longfibrose).

Per jaar zijn er maximaal 2 kortdurende fellowships beschikbaar.

Doelgroep

Getalenteerde jonge promovendi (m/v), in het 2de, 3de of 4de jaar van hun promotie, of post docs tot max. 2 jaar na promotie kunnen een kortdurende fellowshipaanvraag indienen. Voor klinici die reeds gepromoveerd zijn en daarna hun opleiding tot specialist hebben gedaan, geldt een termijn van 2 jaar na afronding van hun opleiding.

Voor een shortterm fellowship geldt daarnaast dat het huidige onderzoek aantoonbaar (met ingediende abstracts voor congres) goed moet lopen.

Deliverables

Het Astma Fonds verwacht tenminste 1 (wetenschappelijk) artikel dat geplaatst kan worden op de research website van het Astma Fonds. Daarnaast zal de onderzoeker na afloop van het fellowship een presentatie geven over het onderzoek tijdens een door het Astma Fonds (mede) georganiseerd symposium of werkgroepbijeenkomst waarin de waarde van de opgedane kennis en technieken voor het eigen onderzoek en voor het onderzoeksinstituut wordt weergegeven.

Toepassing

De onderzoeker geeft een beschrijving van de waarde van de nieuwe kennis en onderzoekstechnieken voor het eigen onderzoek en het onderzoeksinstituut. Het Astma Fonds gebruikt de output (artikel en waarde van toepassing voor de eigen instelling) voor de impactmeting van deze subsidievormen.

Subsidie

De maximale subsidie voor een kortdurende fellowship bedraagt € 15.000. Onderzoekers die een kortdurende fellowship in 2011 ontvangen hebben, zullen binnen 6 maanden na de uitreiking van deze subsidie gebruik moeten maken.

IV. B. Langdurende fellowship

Een langdurende fellowship kan worden aangevraagd voor een periode van minimaal 6 tot maximaal 12 maanden en moet betrekking hebben op onderzoek naar astma, COPD of een zeldzame chronische longziekten (voor nu beperkt tot pulmonale arteriële hypertensie, taaislijmziekte, sarcoïdose, of idiopathische longfibrose).

Per jaar zijn er maximaal 2 langdurende fellowships beschikbaar.

Doelgroep

Getalenteerde jonge promovendi (m/v) in de laatste 2 jaar van hun promotie traject of post docs tot max. 2 jaar na promotie kunnen een langdurende fellowshipaanvraag indienen. Voor klinici die reeds gepromoveerd zijn en daarna hun opleiding tot specialist hebben gedaan, geldt een termijn van 2 jaar na afronding van hun opleiding. Voor dit fellowship geldt daarnaast dat de onderzoeker tenminste 2 artikelen heeft gepubliceerd in een internationaal wetenschappelijk peer reviewed vaktijdschrift in de top 30% van het deelgebied.

Deliverables

Het Astma Fonds verwacht tenminste 1 publicatie in een internationaal wetenschappelijk peer reviewed vaktijdschrift in de top 30% van het deelgebied. Daarnaast zal de onderzoeker een artikel aanleveren dat geplaatst kan worden op de research website van het Astma Fonds. Tot slot zal de onderzoeker na afloop van het fellowship een presentatie geven over het onderzoek tijdens een door het Astma Fonds (mede) georganiseerd symposium of werkgroepbijeenkomst waarin de waarde van de opgedane kennis en technieken voor het eigen onderzoek en voor het onderzoeksinstituut wordt weergegeven.

Toepassing

De onderzoeker geeft een beschrijving van de waarde van de nieuwe kennis en onderzoekstechnieken voor het eigen onderzoek en het onderzoeksinstituut. Het Astma Fonds gebruikt de output (artikel en waarde van toepassing voor de eigen instelling) voor de impactmeting van deze subsidievormen.

Subsidie

De maximale subsidie voor langdurende fellowships bedraagt € 50.000.⁹ Onderzoekers die een langdurende fellowship in 2011 toegekend krijgen, zullen binnen 6 maanden na de uitreiking van deze subsidie gebruik moeten maken.

V Procedure

Een afvaardiging van de Wetenschappelijke Advies Commissie (WAC) beoordeelt de aanvragen in z'n algemeenheid op wetenschappelijke kwaliteit, kwaliteit van de kandidaat (incl CV) en relevantie (wetenschappelijke relevantie èn maatschappelijke relevantie) conform de algemene subsidievoorwaarden van het Astma Fonds, rekening houdend met de speciale criteria die betrekking hebben op fellowships. Indien van toepassing zal deze afvaardiging een beroep doen op (buitenlandse) referenten om een inhoudelijk weloverwogen beslissing te nemen. De afvaardiging informeert de WAC, waarna de WAC het bestuur van het Astma Fonds adviseert over toekenning van een fellowshipsubsidie. Het bestuur van het Astma Fonds neemt op grond van dit advies een beslissing.

- Voor kortdurende fellowships geldt dat naast het huidige onderzoek aantoonbaar (met ingediende abstracts voor congres) goed moet lopen.
- Voor langdurende fellowships geldt dat de onderzoeker tenminste reeds 2 artikelen heeft gepubliceerd in een internationaal wetenschappelijk peer reviewed vaktijdschrift in de top 30% van het deelgebied.
- Voor beide fellowships geldt dat naast het onderzoeksvoorstel tevens aandacht moet worden besteed aan de motivatie voor een fellowship en een (actueel en relevant) CV moet worden toegevoegd. In zijn motivatie geeft de kandidaat aan waarom zij of hij van dit fellowship gebruik wil maken en wat concreet de loopbaanplannen zijn.

Fellowships worden beoordeeld aan de hand van onderstaande criteria.

1. Wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoeksvoorstel

- hypothese
- methodologie
- werkplan en tijdsplan
- haalbaarheid
- geschiktheid van het host instituut
- originaliteit en nieuwsaarde
- deliverables
- onderbouwing op basis van referenties

2. Kwaliteit van de kandidaat

- cv (incl publicaties)
  - professionele kwaliteiten en ervaring van de aanvrager (opleiding, verworven prijzen, publicaties)
- motivatie
  - relatie met betrekking tot professionele activiteiten in het verleden, heden en de toekomst:
  - keuze van het host instituut, in het bijzonder de beschikbaarheid van faciliteiten, expertise etc

3. Relevantie, waaronder wetenschappelijke- en maatschappelijke relevantie

- relevantie van het onderzoek voor het home instituut en voor het longonderzoek in Nederland
- relevantie van het onderzoek voor de missie van het Astma Fonds
- maatschappelijke relevantie, waaronder:
  - kwaliteit van leven
  - ethiek en veiligheid
  - informatie en communicatie
  - patiëntenbelangen

Additionele informatie

Voor beide fellowships geldt dat de aanvragers de volgende documenten bij hun aanvraag dienen toe te voegen:

- tenminste 2 referentiebrieven (een referentie van eigen begeleider wordt niet geaccepteerd)
- een verklaring met toestemming van het eigen instituut
- een verklaring met toestemming van het gastinstituut

VI Algemene voorwaarden

Voor de kortdurende en de langdurende fellowships zijn de algemene toekenningsvoorwaarden voor subsidie van het Astma Fonds van toepassing, rekening houdend met de speciale criteria voor fellowships. Afhankelijk van het fellowship is de aanvrager een promovendus of gepromoveerd/een postdoc tot maximaal 2 jaar na promotie. Voor klinici die reeds gepromoveerd zijn en daarna hun opleiding tot specialist hebben gedaan, geldt een termijn van 2 jaar na afronding van hun opleiding.

Het onderzoeksvoorstel moet aansluiten bij de missie van het Astma Fonds en moet passen binnen de wetenschappelijke onderzoeksagenda van het Astma Fonds. Daarnaast moet het onderzoeksvoorstel relevant zijn en een bijdrage leveren aan het patiëntenperspectief. De subsidie die wordt uitgekeerd is bestemd voor directe onkosten en onderzoeksgebonden kosten.

VII Tijdspad

Call for proposals: begin juni 2011

Deadline voor het indienen: 5 september 2011.

Uitslag toekenning of afwijzing: begin oktober 2011

VIII Literatuurlijst

---

¹ www.astmafonds.nl

² Prof. dr. Gier de, E., drs. Evers, J., drs. Jong de, P., drs. Sterckx, L., *Wetenschap tussen roeping en beroep, verslag naar een verkennend onderzoek naar de (on)aantrekkelijkheid van een loopbaan in wetenschappelijk onderzoek, onderzoek in opdracht van het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschappen, mei 2001*, <http://igitur-archive.library.uu.nl/human/2008-0116-200426/rapport%20OCW%202001.pdf>

³ *jonge onderzoekers zien post-doc aanstelling als fuik*, Ublad online, <http://www.ublad.uu.nl/WebObjects/UOL.woa/2/wa/Ublad/archief?id=1013347>

⁴ *Talent in eigen hand, de positie van jonge onderzoekers in Nederland, vereniging van universiteiten, Promovendi netwerk Nederland, ABVAKABO FNV*, http://www.hetpnn.nl/wordpress/wp-content/uploads/2006/12/vsnu_manifest_totaal.pdf

⁵ *Van wens naar werkelijkheid, de verbetering van carrièreperspectieven van jonge onderzoekers*, Promovendi netwerk Nederland, maart 2006, www.medewerker.uva.nl/promovendi/object.cfm/objectid=A9D3133F-BAF3-4919-9A9AD967F01D84A2/download=true

⁶ *Rubiconbrochure*, NWO, Den Haag oktober 2007

⁷ <http://www.nieuwsbank.nl/inp/2003/11/04/R293.htm>

⁸ *Referentie*

⁹ *Astma Fonds begroting 2008*